

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 2. Quomodo tribulati in genere consolandi sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

§. II.

Quomodo tribulati in genere sint
consolandi.

I. **A**nte omnia Operarius laboret, ut his sequentia tria capita bene inculcet. Primum est. Nihil sine DEI voluntate fieri juxta illud Eccl. c. 17. *Bona & mala, Vita & mors, paupertas & honestas à Deo sunt: Et, non est malum in Civitate, quod non fecit Dominus.* Aiuos c. 3. Hinc etiam Christus dixit: *Non haberes potestatem in me ullam, nisi tibi data esset desuper.* Joan. 19. Secundum est, quod non modò omnia proveniant à Deo tanquam potentissimo Rege, sed etiam tanquam à benignissimo Patre, atque ad commodum, utilitatemque nostram ordinentur. Hinc Deus Pl. 28. vocatur *dilectus*, quemadmodum *filius unicornium*, quia, ut unicornis, quæ habet cornu infra oculos, videt, quò tendat per cornu immissæ afflictionis, non autem, sicut taurus habens cornua supra oculos cæco modo percutit. Atque hæc causa est, cur omnes tribulationes considerandæ & accipiendæ sint, ut Pædagogus, ut virga, ut ignis respectu auri, ut medicina, ut instrumentum chirurgi &c. Tertium est, quod DEUS etiam robur & vires tribuat ad ferendas tribulationes; nam, ut S. Paulus ait 1. ad Corinth. 10. *Fidelis Deus, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis.* Et per Psalmistam ipse dicit: *Cum ipso sum in tribulatione; eripiam eum, & glorificabo eum,* Psal. 90. Id se expertum esse S. Paulus 2. ad Corinth. 12. testatur, dicens: *Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo; cum enim infirmor, tunc potens sum.* Imò etiam solatur peculiari modo, ut iterum expertus est S. Paulus, qui de seipso 2. ad Corinth. c. 11. ait: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra.* Et S. David Pl. 93. *Secundum multitudinem dolorum in corde meo consolationes tuas latificaverunt animam meam.* Experti etiam tres Pueri in fornace Babylonica, qui senserunt ventum quasi roris flantem. Nimirum ad medicorum morem post amaram medicinam mox, ut minùs amarities sentiatur, saccharum porrigit consolationum. Hinc quædam Virgo cuidam percontanti, quomodo ad perfectionem pervenisset, respondit: *Omni adversitatem æquanimi-*

Instr. III.

I

nimi-

nimiter de manu DEI suscepi, & quisquis me aliquā in
molestiāve affecit, huic ego speciale beneficium reperi-
curavi, quod minimē fecissem, nisi ab eo læsa fuisset. Narra-
nisi DEO gravamina mea quæsta sum; unde ē vestigio
lationem, corroborationēque ab eo accepi.

II. Revocet tribulatio in memoriam, quod Dominus
dam ad S. Catharinam Senensem dixit: ut Blosius c. 9. est o-
nil. Spir. refert. *Volo te nōsse, quōd omnes pœna, quibus timo-*
nes in mundo affliguntur, in voluntate consistunt; quia cum p-
luntas esset ordinata & concors cum voluntate mea, offer-
quodammodo pœnā. Quamvis enim is, qui hac sancta orisertu-
taque voluntate præditus est, sentiat laborem ac dila-
quidquid tamen amore mei patitur, quasi sine pœna p-
libentissimē enim illud sustinet, considerans & sciens ant-
meam voluntatem ac permissionem, ut patiatur. In eam
mationem hujus doctrinæ narrare poterit notam illam ē sup-
riam ex Taulero de mendico, qui Theologo bonum dei DEI,
fortunatum precanti asseruit, se bonos semper fortunatos
dies habuisse, atque in tantis etiam miserijs lætissimum lum-
se, eò quod nihil aliud, quàm quod DEUS ordinavit, Chri-
rit; hoc autem optimum sibi esse certò persuaserit. eos si-

III. Ostendat, tribulationes esse signum filiorum sunt
prædestinationis. Id colligitur 1. ex S. Paulo ad Hebræos
12. dicente: *Fili mi, noli negligere disciplinam patris, ut irga-*
fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dom-
castigat; flagellat autem omnem filium, quem recipit. militi
testimonio S. Raphaëlis Tob. 12. *Quia acceptus fuerante-*
necessē fuit, ut tentatio probaret te. 3. Ex praxi amantissimi
qui comprimunt fortiter manus. Sic Deus Apoc. 3. ait: *Serva-*
quos amo, arguo, & castigo. 4. Ex revelatione DEI, quā
dam revelavit S. Gertrudi, quod, quando Dominus noster SS.
venies in homine. propter quod placita dignatione ipsius &
esse deceat, tribulationes vel molestias tam corporales, &
spirituales eidem immittat, ut inde habeat opportunitate
manendi cum illo, quia S. Scriptura dicit: *Iuxta est Dom-*
his, qui tribulato sunt corde. Alio tempore eadem Virg. aff. r.
tellexit, Blosio teste in consolat. Pusill. quod, quemadmodum
annulus est signum desponsationis, ita adversitas huius
propter DEUM tolerata, sit verissimum signum divine

tionis, & quasi desponsario Animæ cum DEO in tantum, ut
 gravatus quisque confidenter dicere possit: Annulo suo sub-
 arrahavit me Dominus meus JESUS CHRISTUS. Quod si in-
 ter ipsa adversa potest dono DEI etiam laudare DEVM, & ei
 ex animo gratias agere, jam tanquam Sponsa amabilis co-
 nionem obtinet à Domino; quia gratitudo animi in adversis
 c. 9. est ornatissima atque pretiosissima corona animæ. 5. Ex te-
 stimonio DEI, quo S. Francisco dixit, infirmitatem, quam
 quædam patiebatur, esse arrham thesauri cælestis, qui ipsi olim
 a, offerendus esset; uti in Spec. Exempl. V. cæl. gloria ex. 8. re-
 fertur. 6. Ex Omnium SS. Exemplo, de quibus S. Ecclesia
 c. dicitur: Omnes Sancti quanta passi sunt tormenta, ut securi
 na pervenirent ad palmam Martyrij. Certè quò sanctiores fuere,
 sciantò magis tribulationibus vexati sunt. 7. Ex figuris variis;
 In enim Electi DEI sunt lapides, qui superædificandi suo tempo-
 lambe super lapidem angularem Christum crescent in templum
 am DEI, ergo in hac vita poliri malleo tribulationis debent. Illi
 runant sunt triticum suo tempore in horreum Domini congregan-
 numlum, ergo prius flagellari & excuti debent. Illi sunt uvæ ex
 vit, Christo tanquam vera vite prognatæ, ergo oportet torculari
 eos subijcere, ut gratissimum virtutis succum porrigant. Illi
 um sunt holocaustum & victima DEO gratissima, ergo per ignem
 Hebræi tribulationis immolari debent. Item tribulatio est auræ
 tris, virgæ Assueri similis, quæ signum clementiæ & gratiæ apud
 Dom Regem obtentæ erat. Item est similis funiculo rubro, quem
 ipit. milites Josue Rahab meretrici dederant, ut eum appendens
 verante fenestram ab interitu servaretur. Josue c. 2. Tandem est
 manant similis signo Tau, per quod olim. Ezech. c. 9. notati ab exitio
 g. auct. servabantur.

IV. Præcipue hortetur afflictum, ut Christi Exemplum
 nile & SS. Passionem ob oculos ponat sibi; hinc enim mirum ro-
 e ipsum & solatium oriri, colligitur 1. Ex ipsa Christi revelatio-
 ales, te; cum enim quædam persona vehementer afflictæ esset,
 rtunt hanc audivit vocem; surge, & cogita vulnera mea. Fecit &
 & Dom nox se consolatam invenit, uti in Fasciculo Myrrhæ P. Ca-
 Virg. aff. refertur. Alius, qui à Religione ad sæculum reverti vo-
 admebat, à Christo his vocibus in proposito confirmatus est:
 hum Omne asperum intinge in latus meum, & erit tibi dulce. ibid.
 ivia de S. Catharina Senensis dicebat, tribulationem esse durò
 pani

quit? Ille totum Calicem in sanitatem meam exhaustit, & ego
in eius honorem vel gustare illum recusabo? 7. experien-
tia colligitur hujus medij efficacia. S. Elzearius Comes,
cum uxor illius patientiam miraretur, respondit illi: Nove-
ris me interdum sentire aliquam in animo adversus infestan-
tes me indignationem, sed illico me converto ad cogitan-
das injurias Christo illatas, dicoque mihi ipsi eum imitari
cupiens: etiam si famuli tui barbam tuam convellerent, & co-
aphos tibi impingerent, nihil totum hoc esset præ illis, quæ
Dominus tuus & plura & majora perpeffus est, certoque ha-
reas, conjux mea, me nunquam cessare à commemorandis in-
juriis Salvatoris mei, donec animus planè sit tranquillus. Su-
ius 27. Sept. 8. Colligitur ex simili: sicut enim amaræ pi-
ulæ, dum hostiâ involvuntur, faciliùs sumuntur; ita & tri-
bulationes, si eas memoriâ Passionis Christi velut hostiâ in-
volvamus. Sicut etiam Erinaceus in foraminibus petrae re-
fugium quærit; ita anima Christiani in SS. Vulneribus quæ-
re deberet.

V. Hortetur, ut sæpe ad præmia tribulationibus pro-
missa animum afflictus convertat, revocetque in memoriam
illud S. Pauli ad Rom. c. 18. *Non sunt condignæ passionibus hujus
temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Si er-
go urinatores in aquas se promptè conjiciunt, & gladiatores
verbera contemnunt, & milites pericula alacri animo sub-
iungunt, bajuli onera læti portant, ut vilem mercedem & præ-
mium consequantur; si Jacobo Patriarchæ videbantur dies
pauci præ amoris multitudine erga Rachelem; quidni multò
magis Christianus omnes adversitates libenter sustineat amo-
re & spe tanti præmij, quod nec oculus vidit, nec auris audi-
vit, nec in cor hominis descendit? sic Christus proposito sibi
audio sustinuit Crucem; Sic S. Stephanus intendens in cœ-
lum, vidit cœlos apertos: sic Christus Apostolos excitavit:
Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cœ-
lis. Matt. 5. Sic S. Franciscum in gravi dolore oculorum ani-
mavit, dum dixit: Franciscus, si tota terra esset aurum, & ma-
gis ac flumina & fontes essent balsamum, & omnes montes, col-
lesque ac lapides essent gemmae, & tibi alius thesaurus longè
pretiosior daretur pro infirmitate, an non gauderes? Ecce
hic thesaurus est vitæ æternæ, quem tibi reposui: & ex nunc

te investio, & ista infirmitas & afflictio tua est artha beati thesauri. Spec. Ex. V. glor. cæl. ex. 8. Diabolus aliquando fassus est, se libenter omnia tormenta durum usque ad extremum Judicij diem toleraturum, si momento Deum intueri liceret, quid nou tolerandum æternum videatur? Sicut ergo vadentes flumen sursum los erigunt, ne titubantes prolabantur; ita ne inter triones labamur, consultum est, ut ad cælum oculos erigamus, nam, ut S. Isidorus ait, qui futuræ vitæ præligenter recogitat, præsentis vitæ mala æquanimiter

VI. Moneat afflictum, quod nemo sit in hoc mundo afflictione, nam, uti Job c. 14. ait: *Homo natus de brevi vivens tempore, repletur multis miserijs*; ergo la pati propter Deum, ut hac ratione satisfaciamus pro pelevius feramus tribulationem, & præmium in altera accipiamus, quam ut per impatientiam nobis faciamus majorem, & graves in altera vita pœnas accersamus, rāinque summæ mercedis faciamus. Quam doctrinam qui pulchro hoc apologo explicabant. Hinnulus, in bant, sylvester à lupis agitatus ad oves confugerat, qui videret in pace degere, ait: hinc deinceps vitam meampcè transigam. Paulò post tamen adfunt Sacerdotes, & aliquos abducunt. Quos cum hinnulus ad immolandum hi audisset, cum suspirio exclamavit. Heu mihi! ut nullus locus à persecutione immunis est; sed tamen omperpsectis, melius est hinc manere, & in obsequium Dequàm in escam cedere luporum. Sic ergo etiam omne & prudentes Christiani discurrunt, quos hinnulus iste ficat.

VII. Jubeat afflictum meminisse, quories inferni purgatorium meruerit, sic enim omnia levius tolerat. Quis enim latro gravissima tormenta promeritus, non gaudio acciperet colaphum, si tota pœna in hunc converteretur, & præterea ingens pro eo fortiter exantlato præofferretur? Ecce omnia tormenta hujus mundi cum gehenna nec colapho quidem comparari possunt, men erit, qui his longè mitiora & minora ferre recusat, mē cum in præmium ipsa beatitudo promittatur? Scisciscus Borgia omnia hospitia sibi optimè præparabat

cognitionem sui & inferni præmiserat. Præmittat & hos duos prodromos afflictus ad omnes tribulationes, & omnes perquam leves efficiet.

VIII. Demonstret frustraneum esse mærorem ad malum leniendum. Nam ut eleganter S. Chrysostomus ait homil. ad populum: *Tristitia ob id nobis data est, non ut in morte aut aliiare doleamus, sed ut doleamus peccatum quasi morbus illius remedium; sicut ergo remedium lippitudinis illam tollit, non alios morbos; sic tristitia peccatum tollit, non alias agnitudines; v.g. pecuniâ quis multatus est, doluit, non emendavit; filium amisit, doluit, non resuscitavit mortuum; contumeliis affectus est, doluit, non revocavit contumeliam; infirmatur, dolet, morbum non aufert, sed auget; sed peccat quis, tristatus est, peccata deleuit; ergo tristitia tantum facta est propter peccatum: à quo nata est, ideo ut tinea ipsum corrodât, & absumit.* Imò non tantum frustraneum esse mærorem ad malum pellendum, sed etiam illud gravius efficere, clarissimè docet S. Augustinus l. de pact. c. 2. dum ait: *Impatientes, dum mala pati nolunt, non efficiunt, ut à malis eruantur, sed ut mala graviora patiantur. Patientes autè, qui mala malunt non committendo ferre, quàm non ferendo committere, & leviora faciunt, quæ per patientiam patiuntur, & pejora evadunt, quibus per impatientiam mergerentur.* Porro ut tristitiam hanc tantò faciliùs fuget, jubeat afflictum sic discurrere: vel malum est futurum, vel præteritum, vel præsens: si futurum; cur miser es ante tempus? si præteritum, cur doles, quod infectum facere non potes? si præsens, ergo id solum curandum est, ut media, quæ leviora faciant mali tolerantiam, procures; inter hæc autem potissimum est, si propter Deum patienter id feras; sic enim 1. Deus citiùs auferet malum, sicut Pater citiùs cessat à verberibus, si Filium sese subicere, & agnoscere culpam advertat. 2. Spes præmij, & honor inde resultans roborabit. 3. Societas Christi animos addet &c.

IX. Suadeat, ut consilium illud S. Bernardi sequatur: *Si insurgant venti temptationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca MARIAM; In periculis, in angustiis, in rebus dubijs MARIAM invoca, MARIAM cogita, non recedat ab ore, non discedat à cordo.* Hom. 2. in Missus est.

X. Ex quibus omnibus hætenus allatis motivis
 & præ cæteris efficax erueri potest, ut scilicet hortetur
 latum, ut omnia adversa, quæ ipsi evenire possunt, sibi im-
 netur imaginibus illis similia, quæ ob varias plicas dupli-
 Personam repræsentant, & si quidem à dextris aspiciat
 Christi imaginem exhibent, & ad affectum amoris ac
 rentiæ excitant, animûmque gaudio spirituali replent; i-
 rò à sinistris cernantur, Dæmonis turpissimam formam
 jiciunt, atque ad odium, & indignationem movent, ama-
 dinéque complent; sic enim revera etiam adversitates à
 sinistra parte, id est, secundum id duntaxat, quod cruciatu
 fligit, considerentur, impatientiæ & pusillanimitatis affi-
 concitant; secus verò si à dextris, id est, secundum utilita-
 variam, quàm afferunt, spectentur, sic enim desiderium a-
 rem, gaudium ingenerant. Id quod Concionator quidam
 posito discursu confirmabat, dum in die Parasceves sibi
 Auditores alloquebatur: Scitis, Auditores, in atrio quod
 varias hodie cruces ligneas, graviores & leviores, majores
 minores, diversis scilicet Personis accommodatas expo-
 esse. Quid si ego nunc vos omnes invitarem, ut mecum
 trium illud iretis, & crucem aliquam mecum tolleretur
 per urbem ad certum templum portaretis, quàm paucos
 tatis futuros, qui me secururi essent, & quàm exigua ala-
 te; Quòd si autem mox subjungerem: Verumtamen
 dum est vobis, unam ex istis crucibus intus totaliter excu-
 & aureis nummis refertam esse, quàm qui primus ex vobis
 prehenderit, atque humeris suis in domum suam portaverit,
 is omne illud aurum in ea inclusum pro præmio accipiet,
 non hoc audito omnes è templo excurreritis, & magnam
 aviditate in atrio illo unam crucem post alteram librarem
 gravissimam eligeritis, latique in humeros susciperitis,
 quidem illa gravaret, vos ipsos his vel similibus verbis
 remin. Animæ quior esto, tolera modicum & brevem do-
 rem, brevi in domo eris, & ibi fructus longævus ex auro
 tento referendus omnem hanc molestiam abunde compen-
 bit. Cur, quæso, nunc tam hilares gravissimam crucem eli-
 retis, quàm tamen prius aut omnino non, aut cum tristitia
 portavissetis? nimirum quia prius solam crucis gravitatem
 postea verò aurum & lucrum intus inclusum considerassetis.

Ac ergo in vestris etiam tribulationibus non id, quod brevi tempore cruciat, sed quod aeternum delectabit, spectate, & cum S. Paulo dicetis: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra* 2. Cor. 11.

§. III.

Quomodo Pauperes sint consolandi.

HI geminâ præcipuè consolatione indigent, quia duplici plerumque afflictione & tristitia cruciantur, quarum prima oritur ex ipsa Status sui vilitate & abiectione; pro qua lenienda sic eos consoletur Operarius. & 1. proponat illis exemplum Christi, qui, ut S. Paulus 2. ad Corinth. c. 8. ait: *Propter vos egenus factus est, cum esset dives*; si ergo solatium est miseris socios habere, quantum erit solatium pauperi, paupertatis socium habere ipsum Deum? 2. Revocet illis in memoriam, quot millia sapientissimorum virorum & sanctissimorum sponte amplexi sint paupertatem, ut essent similiores Filio Dei; quid nî ergo & ipsi gaudeant, ultro à Deo oblata hanc gratiam, quàm alij per magnas difficultates & certamina quæserunt? 3. Jubeat meminisse, vitam nostram similem esse Comœdiæ; ut ergo Actor libenter per diem personam mendici vel rustici gerit, si speret, se Regi aulicisque per eam magis placiturum, & majus præmium obtenturum; ita & ipsi libenter vilem suam personam per unicum vitæ diem sustineant, ut Deo, Cœlitibusque magis placeant, & merita sua multiplicent. 4. Ostendat talem & tantum esse quemlibet hominum, qualis & quantus est apud Deum, atque adeò illum esse in hac vita digniorem, qui sanctior est; hanc ergo dignitatem obtinere cum in ipsorum sit potestate, cur doleant, se falsa gloria, honoribusque carere? 5. Demonstret, quòd DEUS divitias illis non dederit, specialis favoris loco habendum; indicium enim est, Deum hîc velle curam eorum habere, atque eos in altera vita ditare regno illo, quod pauperibus promisit; etiam ipsos in hac vita a curis, quas divitiæ afferunt, liberos esse, & annos suos in vera pace transigere. Ad quem finem proderit narrare historiam de Fabro illo ferrario, quem cum Vicinus dives toto die cantantem audisset, quondam marsupium pecuniâ plenum in officinam